

QUATVOR TEMPORVM 41

bertate regis iure pugnaret, & p uestra libertatis ab
solutione panem suæ carnis offerret. **Dixit autem**
Maria: Ecce ancilla dñi. fiat mihi secundum
verbum tuū. Quanta cum deuotione humilitas, q̄
& angeli pmissum optat impleri, & seipsam quæ m̄
eligitur, nun cupat ancillā, apertissime insinuans qa
nihil sibi meriti uendicet in eo, quod dñi iussis obse-
cūdet. **Fiat (inqt) sine uiri semine cōcept⁹** in uirgine,
nascat de spū sancto integra caro, Sanctū quod nasci
tur de homine matre, sine hoīe patre, uocel dei filius.

FERIA SEXTA
quatuor temporum, **Lucæ. III.**

In illo tempore exurgens Maria, abiit
in montana cum festinatione, in ciuitatem
Iudæ. Et reliqua.

Accepto uirginis cō-
sensu, mox angelus
cælestia repetit: illa
petit mōtana, festinat inuise
re El:zabeth, nō q̄si incredu-
la de oraculo, uel dubia de
exēplo: sed ut lēta pro uoto,
religiosa p officio, typicum
pariter exēplum tribuēs, q̄d
omnis anima quę uerbū dei
mente cōceperit, uirtutū cel-
sa statim cacumina gressu cō-
scendat amoris, quatenus ciuitatē Iudæ. i. cōfessionis
& laudis arcē penetrare, & usq; ad perfectionē fidei,
spei & charitatis, q̄si tribus in ea mēsisbus ualeat com-

morari. Et intravit in domū Zachariæ, & salu-
tauit Elizabeth. Disce uirgo humilitate Mariæ, ut
& corpore casta, & pectore possis esse deuota. Uisitac
iunior seniorē, salutat uirgo uxorē. Decet em̄ ut quo
castior uirgo, eo sit humilior: & senioribus honorē
deferēs, habitū castitatis præconio cōmendet humi-
litas. Aliter. Maria ad Elizabeth, dñs ad Iohānem.
Hæc, ut spū sancto repleatur, illius ut baptismo cōse-
cretur. Maiorumq; humiliatio, minorū est utiq; exal-
tatio. Deniq; sequit: Et factū est vt audiuit salu-
tationē Mariæ Elizabeth, exultauit infans in
utero eius. Et repleta est spū sancto Elizabeth.] Vi-
de distinctionē, singulorumq; uerborū proprietates.
Vocē prior Elizabeth audiuit, sed Iohānes prior graui-
am sensit: illa naturæ ordinē audiuit, iste exultauit ra-
tione mysterij: illa Mariæ, iste dñi sensit aduentū. Iste
grauā loquunt, illi intus operātur pietatis mysteriū,
antēq; maternis adoriūtur, pfectibus, dupliciq; mira-
culo prophētāt matres spiritu paruulorū. Exultauit
infans, & repleta est mater. Nō prius mater repleta,
q̄ filius. Sed cum filius esset repletus spū sancto, reple-
uit & matrem. Et exclamauit uoce magna, & di-
xit: Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus
uētris tui.] Notandū quod præmissam de Chri-
sto pphetiam, non re: tantum miraculis, sed & uer-
borū pprietate complectitur. Iste est enim fructus, q̄
David patriarchæ sub iureiurādo promittitur. De fru-
ctu uētris tui ponā super sedem tuam. Simulq; inu-
endum, quod eadem uoce Maria ab Elizabeth, qua
à Gabriel, benedicitur, quatenus & angelis & homi-
nibus uenerāda, & cunctis merito fœminis præferē-
da mōstretur. Et vnde hoc mihi, vt ueniat ma-

Psalm. 134

ter dñi mei ad me: Nō quasi nescia pquirir, qđ nīmī
rum sancti spūs esse cognoscitur, se uidelicet à matre
dñi ad pignoris sui pfectum saluari: sed miraculi no
uitate pculsa, non hoc sui muneris, sed muneris fate
esse diuini. Ecce em̄ vt facta est vox salutatio
nis tuæ in auribus meis, exultauit in gaudio in
fans in utero meo.] Erubescere Elizabeth onus parē
tis, qđ diu nesciebat mysteriū religiōis. Sed qđ occulta
bat se, qđ cōceperat filiū, iactare se cœpit, qđ genera
bat pphetam. Et quæ ante erubescere bñdicit: & qđ
dubitabat ante, firmat. [Ecce em̄ (inquit) ur vox saluta
tionis tuæ facta est in auribus meis, exultauit in gau
dio infans in utero meo.] Itaq; magna uoce clama
uit, ubi dñi sensit aduētū, qđ religiosum credidit par
tū, ubi ppheta ortus, non affectate fidē generatiōis
adscisceret. Et beata quæ credidisti, qm̄ perfici
entur ea quæ dicta sunt tibi a dño. Vides nō
dubitasse Mariā, sed credidisse, & ideo fructū fidei cō
securā. Beata (inquit) qđ credidisti, & uere beata, quæ sa
cerdote præstantior, cū sacerdos negasset, uirgo cor
rexerit & pignore. Pariterq; norandū, quāta Elizabeth
animū gratia, Maria intrante, dirauit, quam simul
de præterito, præsentī atq; futuro, pphetiq; spiritus il
lustrauit. Dicens em̄ [quæ credidisti beata] aperte in
dicat, quia uerba angeli, quæ dicta ad Mariā fuerant,
per spūm agnouit. Atq; subiungens, [perficientur ea qđ
dicta sunt tibi à domino,] quæ etiam eā in futuro se
querentur præuidit, Matrem uero domini sui nomi
nans, quia redemptorē humani generis in utero por
taret, intellexit. Et ait Maria: Magnificat ani
ma mea dominum. Et exultauit spūs meus
in deo saluari meo. Tanto (inquit) me dñs tamē

inaudito munere sublimauit, quod non ullo linguæ officio explicari, sed ipso uix intimi pectoris affectu ualeat cōprehendi. Et ideo totas animi uires in agendis gratiarū laudibus offero, totū in contēplandam magnitudinē eius cui non est finis, q̄quid uiuo, sentio, discerno, gratulanter impendo. Quia & eiusdem Iesu. i. salutaris spiritus meus æterna diuinitate lætatur, cuius mea caro temporalī conceptione fœtatur.

Psalm. 34.

Cui simile est illud psalmistæ: Anima autē mea exultabit in dño, & delectabitur super saluari eius. Et ipse em̄ patrē filiumq; pari uenerabat amore. **Quia respexit humilitatē ancillæ suæ, ecce enim ex hoc beatā me dicent omnes ḡnationes.** Cuius humilitas respicit, recte beata ab hominibus cognomināda gratulatur, sicut ē cōtrario, cuius superbia de spectā condēnatur, Eua. i. ua, siue calamitatis noīe multata tabescit. Decebat em̄ ut sicut p̄ superbiam primæ parētis nostræ mors in mundum intrauit, ira denuo p̄ humilitatē Mariæ introitus p̄deretur uitę, **Quia fecit mihi magna qui potens est, & sanctum nomen eius.** Ad initiū carminis respicit ubi dictū est, [Magnificat anima mea dñm. Sola quippe anima illa, cui dñs magna facere dignatur, dignis eū præconijs magnificare, & ad cōsortes eiusdē uoti ac p̄positi potest cohortādo dicere: Magnificate dñm mecum, & exaltemus nomē eius in inuicē. Nam qui dñm, quē cognouit, quātum in se est, magnificare & nomē eius sanctificare contēpserit, minimus uocabitur in regno cælorū. Sanctum autē nomē eius uocat, quia singularis culmine potētiae transcendit omnem creaturā, atq; ab uniuersis quæ fecit, lōge segregatur. Quod græca locutiōe melius intelligitur, in qua ip̄m

Psalm. 33.

QUATVOR TEMPORVM 49

uerbum quod dicitur ^{27.109} quasi extra terram esse si-
gnificat. Cuius etiã nos imitatione, pro modulo no-
stro, segregari præcipimur, ab omnibus qui non sunt
sancti, nec deo dicati, dicente domino: Sancti estote,
ga ego sanctus sum. Quicumq; em̄ se cõsecrauerit, me-
rito extra mundũ uidebitur. Potest enim & ipse dice-
re: Super terrã ambulãtes, cõuersationem in cælis ha-
bemus. Et misericordia eius in progenies et
progenies timentibus eũ. A specialibus se donis
ad generalia dei iudicia cõuertens, totius humani ge-
neris statũ describit. Et qd superbi, quid humiles me-
reantur, quid filij Adã p liberum arbitrium, quid fi-
lij dei siue p gratiã, alterius uersibus explicat. Non er-
go (ingr) soli mihi fecit magna, q potēs est, sed in om̄i
gente & pgenie, qui timet eũ, & operatur iustitiã, ac-
ceptus est illi. Fecit potentiã in brachio suo, di-
spersit superbos mente cordis sui. In brachio
suo, in ipso dei filio significat. Nõ quod pater figura
determinetur carnis humanę, eiq; filius tanquã mem-
brum corporis adhæreat, sed qa omnia p ipsum fa-
cta sunt, ideo brachium dñi dictus est. Sicut em̄ tuum
brachium p quod operaris, sic dei brachium dictum
est eius uerbũ, p quod uerbũ operatus est mundum.
Cur em̄ homo brachium, ut aliqd operetur, extēdir,
nisi qa nõ cõtinuo fit quod dixerit? Si aut̄ tãra pote-
stare pualeret, ut sine ullo motu corporis sui quod di-
ceret fieret, brachiũ eius uerbum eius esset. Cũ ergo
audiuimus brachium dei patris, esse dei filiũ, nõ no-
bis obstrepit cõsuerudo carnalis, sed quantũ illo do-
nante possimus dei uirtutē, & dei sapientiam cogite-
mus, p quẽ facta sunt omnia. Deposuit potentes
de sede, & exaltauit humiles. Esuriētes imple

Leu. 19.

uit bonis, & diuites dimisit inanes. Quod dixit in brachio suo, & quod præmisit in progenies & progenies, his quoq; proximis per singula comata est adnectendum uersiculis, quia uidelicet per omnes seculi generationes, & perire superbi, & humiles exaltari, pia iustaq; diuinæ potentie dispensatione non cessant.

Suscepit Israel puer suum, memorare misericordie sue.

Osee. 11. Pulchre puerum domini appellat Israel, qui ab eo fit ad saluandum susceptus, obediens uidelicet & humilis, iuxta quod **Osee** dicit: Quia puer

Israel, & dilexi eum. Nam qui contemnit humiliari, non potest utiq; saluari, nec dicere cum **Propheta**: Ecce enim deus adiuuat me, & dominus susceptor est anime meę.

Psalm. 73. Quicumq; autem humiliauerit se sicut paruulus, hic est maior in regno celorum. Sicut locutus est ad patres nostros, Abraam & semini eius in secula.

Matt. 13. Semen **Abraę** non carnale, sed spiritale significat, id est non tantum in carne progenitos, sed siue in circuncisione, seu in præputio, fidei illius sequentes uestigia. Nam & ipse in præputio positus credidit, reputatumq; est ei ad iustitiam, atq; eiusdem fidei signaculum circuncisione accipit, ut sic utriusq; populi pater fieret per fidem, iuxta quod **Apostolus** ad **Romanos** plenissime disserit. Aduertus ergo saluatoris, **Abraę** est & semini eius promissus in secula, hoc est, filijs promissionis, quibus dicitur: Si autem uos **Christi**, ergo **Abraę** semen estis, secundum promissionem hæredes. Bene autem uel domini uel **Iohannis** exortum matres prophetando præueniunt, ut sicut peccatum a mulieribus cepit, ita etiam a mulieribus bona incipiant. Et quæ per unius deceptionem periit, duabus certatim præconantibus mundo uita reddatur.

SABBATO QUATVOR 47
temporum. Luca .III.

In illo tempore: Anno quintodecimo imperij Tiberij Caesaris, procurante Pontio Pilato Iudæa, tetrarcha autem Galilææ Herode, Philippo autem fratre eius tetrarcha Iurææ & Trachonitidis regionis, & Lysania Abilina tetrarcha. Et reliqua.

Herodes, Philippus, & Lysania, qui cum Pilato præside Romano Iudæam regebant, filij sunt Herodis, illius sub quo dominus natus est. Inter quos & ipsa Herodem Archelaus frater eorum decem annis regnavit. Qui à Iudæis ob intolerabilem animi ferocitatem apud Augustum criminatus, æterno apud Viennam dispersit exilio. Regnum vero Iudææ quo minus ualidum fieret, idem Augustus per tetrarchias scindere curavit. Porro Pilatus duodecimo anno Tiberij Caesaris in Iudæam missus, procuratoriam suscepit gentis, atque inibi per decem continuos annos, usque ad ipsum penè finem Tiberij perduravit. [Sub principibus sacerdotum Anna & Caipha, factum est uerbum domini super Iohannem Zachariæ filium in deserto.] Ambo quidem, incipiente prædicatione Iohannis, i. Annas & Caiphas, principes fuerunt sacerdotum, sed Annas illum annum, Caiphas uero illum, quo dominus crucem ascendit, administrabat, & quidem tribus alijs in medio pontificatu perfunctis, uerum his maxime, qui ad domini passionem pertinerent, ab euangelista commemoratis. Legalibus namque tunc præceptis uis & ambitu cessantibus, nulli pontificatus honor uitæ uel gloriæ merito reddebat: sed Romæ